

Міністерство освіти і науки України

**Український педагогічний університет імені Михайла Драгоманова
(Україна)**

Uniwersytet WSB Merito Chorzów (Польща)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща)

Państwowa Akademia Stosowanych w Chełmie (Польща)

**Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Pedagogiki
(Польща)**

Національний авіаційний університет (Україна)

**Кам'янець-Подільський національний педагогічний
університет імені Івана Огієнка (Україна) Інститут проблем
виховання НАПН України**

**«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»
присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 24 квітня 2024 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету соціології та соціальної політики Українського державного
університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол № від року)

Редакційна колегія:

- Віктор АНДРУЩЕНКО* доктор філософських наук, професор,
дійсний член НАПН України, член-
кореспондент
НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
- Григорій ТОРБІН* доктор фізико-математичних наук, професор, проректор
з наукової роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Ростислав ДРАПУШКО* кандидат філософських наук,
професор, проректор з науково-
педагогічної роботи (адміністративно-
господарської діяльності) Українського
державного університету імені Михайла
Драгоманова
- Володимир ЛАВРИНЕНКО* кандидат філософських наук, професор,
проректор з міжнародних зв'язків Українського
державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Роман ВЕРНИДУБ* доктор фізико-математичних наук, професор,
проректор з навчально-методичної
роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Алла ЯРОШЕНКО* доктор філософських наук, професор, декан

- Тетяна ГОЛУБЕНКО* Факультету соціології та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи,
заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Василь КАРИЧКОВСЬКИЙ* доктор педагогічних наук, професор кафедри позашкільної освіти факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Дар'я БИБИК* доктор філософії в галузі соціальної роботи, доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Микола БУЛАТЕВИЧ* кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та публічних комунікацій факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Марина СОЛЯНИК* кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ* викладач кафедри соціальної політики факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Наталія ПОЛУЙКО* голова Студентського наукового товариства Факультету соціології та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова (24 квітня 2024 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024, 115 с.

У збірнику подано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ», в яких висвітлюються результати досліджень науковців та практиків щодо актуальних питань соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки, позашкільної освіти, соціології, сучасних концепцій, технологій, стратегій в умовах сьогодення в Україні.

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Занора В. О. Управління соціальними проектами: теоретичні засади. Соціально-орієнтована економіка: теорія та практика соціального забезпечення: збірник тез наукових робіт учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції з соціального забезпечення (м. Черкаси, 23-25 листопада 2018 р.). Черкаси : ЧДТУ, 2018. С. 38-40. https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/Матеріали%201%20конференції_соц%20забезпечення.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
2. Керівництво з управління проектами розвитку : інтерактивний навчальний посібник / колектив авторів; за заг. ред. І. Є. Цепенди, С. О. Кропельницької. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 352 с.
3. Crofton-Biwer John-Paul. What is a Social Project? How to Fight Wickedness in the Word. 24.02.2023. LinkedIn. URL:
4. <https://www.linkedin.com/pulse/what-social-project-how-fight-wickedness-world-crofton-biwer/?trackingId=PeW%20ByxLyRmeqXu16gn9pAA%3D%3D> (дата звернення: 11.04.2024).

Мирошниченко С.

Український державний університет

імені Михайла Драгоманова

м. Київ, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8691-4158>

s.a.myroshnychenko@npu.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ДИСЦИПЛІН У МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Означена тема має ряд методологічних і практичних зрізів у постановці проблеми.

По-перше, у науковій літературі практично не зустрічається чіткого визначення категорії «управлінська дисципліна», хоча їх наявність має місце у підготовці спеціалістів різного профілю, особливо менеджерів. Перелік назв дисциплін у складі зі словами «управління» чи «менеджмент» досить значний і представницький. Складається враження, що існує якась «мовчазна» згода у середовищі вищої освіти або, назвемо це «конвенційні домовленості», що вважати управлінською дисципліною. Ніби самі слова «управління», «менеджмент», «адміністрування», «планування», «організація» та інші у назвах

навчальних дисциплін апріорі роблять її «управлінською дисципліною». Зрозуміло, що на рівні здорового глузду, науково-педагогічним працівникам, які «у темі» - тобто викладають, розробляють зміст робочих програм, залучені до розробки навчальних планів підготовки студентів певного рівня освіти - не важко співвіднести назву конкретної дисципліни з тематичним циклом її спрямування. Проте, ця обставина не знімає питання методологічної «чистоти» щодо чіткого і зрозумілого тлумачення категорії «управлінська дисципліна».

У зв'язку з цим, зазначимо, що О. Савченко, А. Колесов зробили спробу визначити методологічні принципи виокремлення управлінських дисциплін у підготовці менеджерів. Дослідники зазначають: «У практиці підготовки менеджерів склалися певні уявлення щодо структури управлінських дисциплін, яка, здебільшого, формується на основі функцій менеджменту – організації, планування, мотивації, контролю тощо, або на основі окремих об'єктів управління. Але при цьому все ж таки відсутні чіткі методологічні уявлення щодо структури управлінських дисциплін, через що має місце значне перетинання матеріалів навчальних курсів при тому, що доволі часто втрачається те особливе, що відрізняє їх один від одного» [1. с. 110]. Визначені авторами методологічні принципи ґрунтуються на позиції, що «в якості предмету викладання в дисциплінах управлінського циклу можуть виступати: менеджмент загалом, як система управління; окремі функції менеджменту; окремі об'єкти управління на підприємствах і в організаціях; певні багатофункціональні управлінські комплекси; специфічні прояви адміністрування як особливої форми менеджменту, прив'язані до конкретних об'єктів управління» [1. с. 112].

Визначені дослідниками методологічні принципи стосуються конкретної спеціальності: 073 «Менеджмент». Ось тут і виникає другий зріз – практичний. А як бути зі змістом управлінських дисциплін для «неуправлінських» спеціальностей, сфери охорони здоров'я, наприклад. У зв'язку з цим, цікавим видається зауваження Т. Степурко та О. Ігнащук, які зазначають: «Наразі в Україні бракує досвіду використання інноваційних підходів до управлінської освіти в охороні здоров'я. Освітні програми для управлінців охорони здоров'я виконують здебільшого формальну роль (наприклад, як відповідь на вимоги до посад чи категорій). Управлінська освіта в медичних освітніх закладах зрідка сприймається як така, що сприяє розвитку компетенцій та навичок, потрібних в управлінні, наприклад, закладом охорони здоров'я [2, с. 72].

Така ж сама проблема, на наш погляд, і у підготовці менеджерів соціокультурної діяльності. Так, згідно Стандарту вищої освіти за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 870, визначено такі цілі навчання: «підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні

спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціокультурній сфері, у сфері освіти та науки, креативної економіки і культуротворчих практик, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту культури і характеризується комплексністю та невизначеністю умов» [3]. Тому, на наш погляд, для структурування змісту управлінських дисциплін для зазначеної спеціальності, слід застосувати підхід на основі компетенцій. У вказаному стандарті визначена трирівнева їх структура: інтегральні, загальні (18 позицій) та спеціальні (фахові, предметні), яких налічується 16 позицій. Співвіднесеність програмних результатів навчання та компетенцій дозволить не тільки визначити перелік і назви управлінських дисциплін, а й побудувати грамотний зміст робочих програм цих дисциплін.

Крім цього, важливо враховувати світові тенденції: глобалізацію, автоматизацію, роботизацію, тенденції розвитку ринку праці, що обумовлюють необхідність формування нових, актуальних компетенцій, важливих у найближчому майбутньому. Останній такий перелік компетенцій визначений на Всесвітньому економічному форумі у Давосі у 2020 році.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Савченко О. С., Колосов А. М. Методологічні принципи виокремлення управлінських дисциплін при підготовці фахівців за спеціальністю 073 «Менеджмент». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2018. № 8(2). С. 109-122.

2. Степурко Т., Ігнащук О. Кейс-стаді як метод викладання управлінських дисциплін в охороні здоров'я. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2017. № 1. С. 71-77.

3. Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський рівень) вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань 02 «Культура та мистецтво», спеціальність: 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/028-menedzhment-sotsiokulturnoi-diyalnosti-bakalavr.pdf>.